

گیاه دارویی:

مامییران

معرفی گیاه

- مامیران یا "مامیران کبیر"
گیاهی داروئی از تیره
"خشخاش"
"Papaveraceae" است
که نام علمی
آن "Chelidonium
Majus" می باشد. مامیران
، "گیاه پرستو" نیز نامیده
میشود.

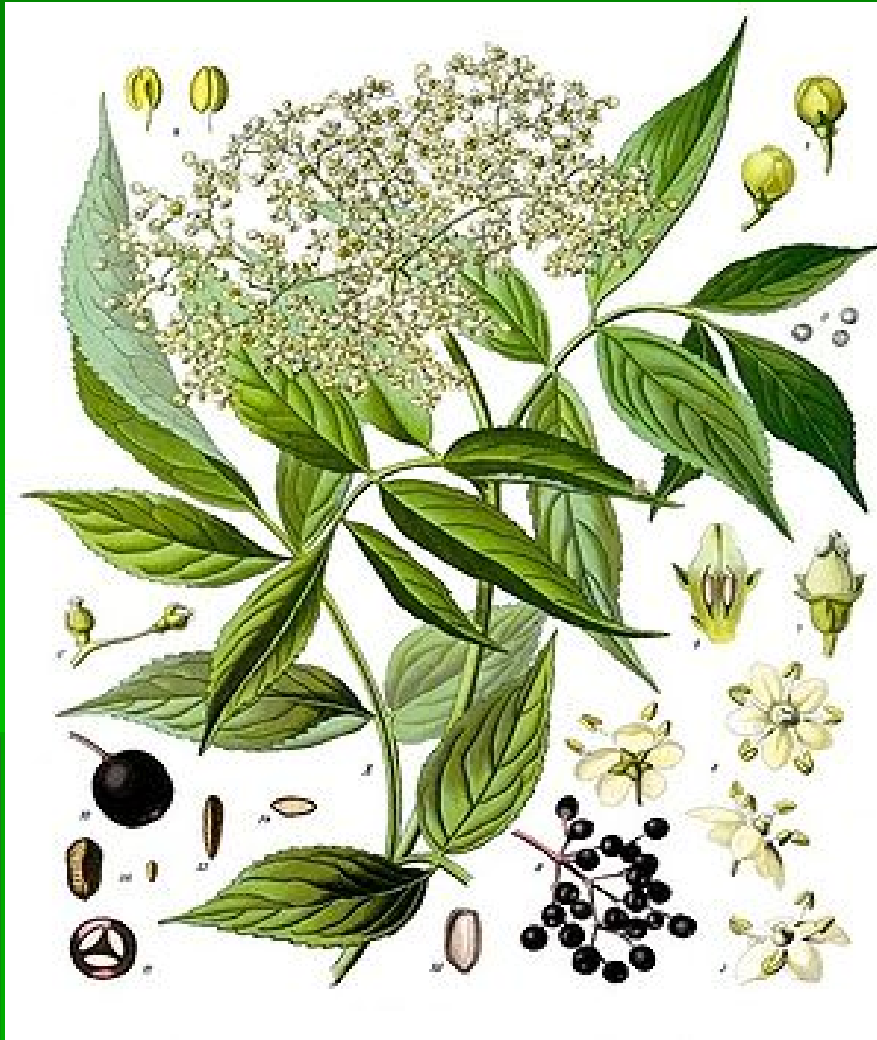
کلیات گیاهشناسی

- گیاهی است علفی، چندساله با شیره نارنجی رنگ، منشعب به رنگ سبز تیره، واجد كرك های پراکنده و دارای بن ساقه ای پوشیده از قاعده های پایای برگ ها و ساقه ای منشعب به ارتفاع ۹۰ - ۳۰ سانتیمتر. برگ ها شانه ای دارای ۵-۷ برگچه تخم مرغی تا مستطیلی شکل است.

این گیاه دارای دو کاسبرگ آزاد و ریزان و چهار گلبرگ کامل زرد رنگ، واژ تخم مرغی است. پرچم ها زرد رنگ، میوه به شکل کیپسول کشیده، کمابیش مستقیم و فاقد کرک است. برگهای آن برنگ سبز کبود و دندانه دار و گلهای آن زرد رنگ و به صورت چتر می باشد.

■ دانه های آن سیاه رنگ هستند. اندام دارویی مامیران قسمت هوایی گیاه است که در هنگام گل دادن جمع آوری می شوند.

ترکیبات شیمیایی

- مامیران کبیر دارای آکالوئید های مختلفی مانند چلیدونین ، هیموچلیدونین ، کلریتین ، پروتوپین ، آلیکری توپین ، هربرین و اسپارتین می باشد . در مامیران کبیر همچنین نمک های کلسیم ، منیزیم و آلومینوم ، مواد رزینی و موسیلاژ موجود است .

موارد استفاده

- از مامیران به صورت خوراکی به عنوان صفرا آور، ضد اسپاسم، مسکن (ضعیف) و مدر و به صورت موضعی در درمان زگیل استفاده می شود. در طب گذشته از تمام قسمت های گیاه مامیران به ویژه شیرابه و ریشه آن در درمان ناراحتی های پوستی به ویژه برص، درد دندان و نیز به عنوان صفرا آور استفاده می کردند. سرشاخه هوایی مامیران دارای ۱-۱/۰ درصد آکالوئید با بیش از ۲۰ آکالوئید است.

خواص دارویی

- تمام قسمت های این گیاه و شیره آن مصرف دارویی دارند البته ریشه آن قوی تر از بقیه قسمت های آن است .
- جوشانده و یا دم کرده مامیران برای درمان سرطان معده بکار می رود .
- در معالجه آسم اثر مفید دارد .
- تشنج را برطرف می کند .
- فشار خون را پایین می آورد .
- ادرار آور و ملین است .
- درمان کننده تصلب شرایین است .
- دردهای سرطانی را ساکت می کند .

خواص دارویی

- برای معالجه آنژین دیواترین از آن استفاده می کنند.
- برای درمان آب آوردن بدن مفید است.
- سنگ کلیه را خرد کرده و دفع می کند.
- برای معالجه نقرس مفید است.
- داروی خوبی برای برطرف کردن بیماریهای کبدی است.
- برای درمان زخم های چرکین ، ریشه له شده مامیران را مانند ضماد روی اینگونه زخم ها بگذارید.
- شیره مامیران داروی موثری برای از بین بردن زگیل و یا میخچه است . این شیره را با گلیسرین به نسبت مساوی مخلوط کرده و روی زگیل یا میخچه بگذارید تا آنرا از بین ببرد.

دیگر خواص این گیاه

اختلالات قلبی و عروقی:

جوشانده ریشه مامیران، تصلب شرایین و فشار خون را درمان نموده و از بروز سکته قلبی جلوگیری می نماید.

اختلالات عصبی:

جوشانده ریشه مامیران، تسکین دهنده دردهای عصبی، خواب آور و آرام بخش است.

اختلالات پوستی:

عصاره مامیران، زخمها، زوائد گوشتی و زگیل و دیگر اختلالات پوستی را برطرف می سازد.

دیگر خواص این گیاه

■ اختلالات کلیوی:

جوشانده مامیران، محرک کلیه، فزونی دهنده حجم ادرار، دفع کننده سموم بدن و درمان کننده عفونتهای کلیه و مثانه و مجاری ادرار است.

■ اختلالات چشمی:

شست و شوی چشم با عرق مامیران، درد و ورم و عفونتهای چشم را التیام میبخشد.

■ خلاصه آنکه مامیران، گیاهی مدر و مخدر و درمان کننده اختلالات قلبی و عروقی، عصبیریاپ.ستی کلیوی و چشمی است. مامیران تصفیه کننده خون درمان کننده عفونتهای سفیلیسی، تنگی نفس، آسم و بواسیر است.

مضرات

- مصرف زیاد مامیران کبیر تولید مسمومیت می کند و حتی استفاده زیاد آن بصورت له شده روی زخم ها نیز همین خطر را دارد زیرا از راه پوست جذب بدن می شود .

این گیاه سمی است و مقدار زیاد آن در مصارف داخلی ممکن است موجب تشنج و حتی مرگ شود.

پرورش گیاه

- پرورش این گیاه از طریق دانه صورت می گیرد و زمین زراعتی باید سایه دار و نسبتاً مرطوب، ماسه ای و نرم با خاک پوسیده باشد. بذر آنرا در گلخانه در اوایل اسفند و یا مستقیماً در زمین شخم خورده در ردیفهایی به عرض ۵۰ سانتی متر در طول فروردین ماه می کارند میزان بذر مورد نیاز گلخانه هر هکتار ۲۰۰ گرم و میزان آن در زمین اصلی ۲ کیلو گرم در هکتار می باشد.

- ماههای اردیبهشت و خرداد نهالها را در کرت‌های ۲۰*۵۰ سانتی متر نشاء می‌کنند. جهت تقویت زمین مقدار ۱۵۰ تا ۷۵ کیلو گرم کود ازت خالص (نیترات آمونیوم و کلسیم سیانید) در هر هکتار اضافه می‌کنند. برای مبارزه با علفهای هرز یک تا دو بار چنگک با دیسک ماشینی زده می‌شود.

برداشت

- قسمت هوایی گیاه را در فروردین تا شهریور و ریشه ها را از مهر تا آبان یا اسفند تا فروردین قبل از جوانه زدن محصول برداری می کنند (از دومین سال کشت چین اول گیاه را در ماه اسفند و فروردین و چین دوم آنرا در شهریور یا مهر با علف چین و ریشه ها را در مهر و آبان و اسفند و یا فروردین برداشت می نمایند).

- پس از برداشت محصول و تمیز کردن آن قسمت هوایی را در حرارت ۵۰ تا ۶۰ درجه سانتی گراد و ریشه را در حرارت ۶۰ تا ۸۰ درجه سانتی گراد خشک می نمایند. با شرایط فوق الذکر بازدهی هر هکتار ۶/۳ تن محصول خشک به صورت گیاه کامل و ۸/۲ تن ریشه است.

دامنه انتشار

نواحی شمال ایران مانند گیلان:
اطراف رشت, رودبار, عمارلو
(کبوتر چاک و زرد چین) , گرگان:
بندر گز, مازندران.
این گیاه بومی آسیا و اروپا میباشد.

تهیه و تنظیم:

لیلا جهانگیری

۸۶۰۹۷۳۳

با تشکر از جناب آقای دکتر وهابی